

naar Kongen havde stiftet et Ministerium, dets Efterfølgere vilde paa en høist, ja, jeg kunde næsten sige usømmelig Maade, kunne gjøre deres Forgængere ufliffede for længere Tid til atter at kunne indtræde som Kongens Ministre, isald han ønskede det, ved at bevæge Kongen til at sætte dem under Anklage. Det kunde være meget lette, ja hyderst ringe Bevæggrunde, som kunde friste dertil, Bevæggrunde, der kunde ligge endog paa Cabalens Omraade, og det bør man ikke give nogen Opmuntring til. Jeg er derfor overbevist om, at det er en stor Feil, at der her er indsat i Grundloven, at ogsaa Kongen skal have denne Anklageret. Jeg erindrer ikke og har ikke seet efter, hvad det er for særlige Grunde, der have bevæget til at optage denne Bestemmelse i Grundloven af 2den October 1855; jeg har det ikke klart for Die; men jeg kan ogsaa erindre, at det dengang blev meget bekæmpet. — Det andet Endringsforslag angaaer §§ 15 og 16. Det er 2 Paragrapher, som ligeledes ere komne ind i det foreliggende Forslag fra Grundloven af 18de November 1863, hvori de igjen vare optagne efter Grundloven af 2den October 1855. De have for mig flere forskjellige væsentlige Ulemper, og, om man vil, Farer, det kommer Altsammen an paa, hvorledes Omstændighederne stille sig i Verden. Vi skulle erindre, at disse Bestemmelser ere komne ind fra 1852, om ikke directe, saa indirecte. I 1852 blev det anseet nødvendigt, for at Regjeringen ligeoverfor den nylig tilsluttede Landsdele kunde faae en Sikkerhed, der viste, at den ikke var eensidigt kongerig, at et Geheimestatsraad blev oprettet, og end mere blev der tilføjet Noget, som man troede var en Sikring, der blev givet de forskjellige Landsdele, og en Opmærksomhed, der blev vist dem, nemlig at de, der vare Arvinger til Thronen, skulde være Medlemmer af Geheimestatsraadet. Det, at Prindsen skulle være Medlem af et Geheimestatsraad, og især, naar dette i Virkeligheden kun bliver et Ministerraad, et Raad, der kun bestaaer af ansvarlige Ministre, anseer jeg ikke alene for en stor Feil, men ogsaa un-

bertiden for en Fare. For det Første er det en Feil, at der i et Raad, bestaaende af ansvarlige Ministre, er som tvungne Medlemmer Personer, der efter deres Stilling ikke kunne dele denne Ansvarlighed, og som dog under Forhandlingerne, og især, forsaavidt der er Afstemning, kunne have en Indflydelse, der kan gjøre de ansvarlige Ministres Stilling temmelig tvivlsom. Jeg veed meget godt, at Afstemningen i et Statsraad ligeoverfor Kongen kun faaer Formen af Raadgivning, at Kongen altid bliver Den, der ved sin Stemme afgjør, hvad der skal besluttet i et saadant Raad; men Indflydelsen af alle nærværende Medlemmer og Kongens eget Dnske om at kjende, hvorvidt de forskjellige Ministre stemme eensartet, kan føre til, at dog de ikke ansvarlige Medlemmer kunne bidrage i en ikke uvæsentlig Grad til at give et Udslag. Dette bør ikke være; men ved Siden af dette staaer en anden Fare, den, at, dersom Kongen og den ældste Prinds staae i et slet Forhold til hinanden, i et slet politisk Forhold eller i et slet personligt Forhold til hinanden — thi begge Dele kunne være muligt — er det, naar Kronprindsen eller Prindsen er grundlovmæssig indlemmet i Statsraadet, vanskeligt for Kongen at fjerne ham saaledes, at han er borte fra Regjeringens Sæde og altsaa derved forhindret fra at være tilstede, ikke at tale om, at det er en uheldig Maade, saaledes at fjerne en Prinds, der deeltager i Raadet, fra at være tilstede. De kongelige Prindsen kan egentlig Ingen føre Tilsyn og Regimente over uden Kongen selv. Grundloven bør derfor ikke give de kongelige Prindsen nogen Ret ligeoverfor Kongen, men paa lægger man Kongen at have Prindsen i Statsraadet, foreligger det grundlovmæssigt, saa har man givet de kongelige Prindsen en Ret ligeoverfor Kongen, og Kongen er ikke mere den absolute Herre i det kongelige Huus, som han nødvendigviis maa være. Det er derfor, at jeg har stillet et Forslag, som gaaer ud paa at lade det beroe paa Kongen, og altsaa paa Kongen i Forbindelse med hans ansvarlige Ministre, om